

УДК 378

Сталь І. - ст. гр. ПРО-08

Національна металургійна академія України, Дніпропетровськ

ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІВ ВТНЗ ТА СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ ЇЙ

Науковий керівник: к.пед.наук, доцент Лучанінова О.П.

Розвиток будь-якої системи (соціальної, політичної, економічної, енергетичної тощо) пов'язаний із наявністю періодів дисбалансу, деструктивних відхилень, кризових явищ. Необхідність компенсації цих деструктивних процесів і породжує пошук нового, призводить до так званого "інноваційного процесу".

Можна погодитися з думкою фахівців про те, що головною функцією інноваційної діяльності в суспільстві є функція зміни, розвитку способів і механізмів його функціонування в усіх сферах життєдіяльності. Визначене методологічне положення обумовлює використання особистісного підходу у сфері освіти з позицій визнання спеціаліста як людини культури, творчості, як основи всіх перетворень технологічних процесів в освіті, розкриття інноваційного потенціалу як окремої людини, так і закладу освіти в цілому. Тобто, якщо викладач виступає ініціатором найширших освітніх перетворень, тобто освітніх новацій, він гальмує процес професійної деформації та професійного «вигорання». Такі процеси спрямовані не на збереження вже наявного, а на його трансформацію, перехід в іншу якість. Узагальнення наукових досліджень за проблемою інноватики в цілому та педагогічної інноватики зокрема дозволяє визначити такі якісні характеристики інноваційності сучасних педагогічних технологій: випереджаючий характер, сутність якого полягає в тому, щоб своєчасно підготувати людину до успішного функціонування в соціокультурних умовах, які постійно ускладнюються; особистісно орієнтований характер, що ґрунтується на суб'єкт-суб'єктних відносинах, поширює міру свободи, індивідуальних переваг та освітніх траєкторій, утверджує самоактуалізацію, саморозвиток особистості викладача й студента; спрямованість на формування множинності суб'єктних картин світу, смислопошуковий діалог, структурування особистісних знань; опора на сукупність інформаційно-знаннєвих систем, що виконують аналітико-оцінні функції стосовно інших інформаційних систем; спрямованість на організацію самостійної пізнавально-пошукової діяльності учня на основі розвитку навичок самостереження, самопізнання, рефлексії, самоосвіти; визнання технологій як системоутворюючого фактору практичного перетворення системи навчання в закладі освіти відповідно до сучасних завдань.

Аналіз різних підходів до збереження і зміцнення здоров'я викладачів дозволяє запропонувати для них рекомендації з метою профілактики негативної дії їх професійної діяльності на здоров'я, а саме: у вищих технічних навчальних закладах створити або активізувати психолого-педагогічну службу; ввести до штату або активізувати роботу психолога у ВНЗ; періодично організовувати психолого-педагогічні тренінги та проводити педагогічні семінари; розробити методичні рекомендації по створенню сумісних наукових і творчих проектів для педагогів і студентів; стимулювати мотивацію викладача ВНЗ до подальшого професійного саморозвитку через інноваційну діяльність; зробити при необхідності спеціальну реабілітацію, виправлення соціально-професійного травматизму, озброївши викладача ВНЗ методами і способами професійної реабілітації та духовного оновлення.